

Sygn. akt: I C 750/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Ewa Gatz-Rubelowska
Protokolant:	sekretarz sądowy Małgorzata Januszewska

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2022 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa **M. B. (1)**

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 75.000 zł. (siedemdziesiąt pięć tysięcy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.417 zł. (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy kwotę 3.750 zł. (trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Ewa Gatz-Rubelowska

Sygn. akt I C 750/21

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 16 czerwca 2021 r. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. **powódka M. B. (1)** wniosła o:

1. zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kwoty 76.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę pozostającą w związku ze śmiercią męża – M. B. (2);

2. zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania sądowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, ewentualnie zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie.

W uzasadnieniu podano, że w dniu 19 lipca 2006 r. w miejscowości N., gmina T. na drodze nr (...) D. K. na skutek nadmiernej prędkości stracił panowanie nad prowadzonym samochodem marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), zjechał na pobocze i uderzył w drzewo, w wyniku czego pasażer pojazdu – M. B. (2) – na skutek doznanych obrażeń poniósł śmierć na miejscu zdarzenia.

W dalszej części powódka wskazała, iż postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Gnieźnie, sygn. akt 2 Ds. 348/06 z dnia 29 września 2006 r. umorzono śledztwo w sprawie wyżej opisanego wypadku drogowego, tj. o czyn z art. 177 § 2 kk w zw. z art. 178 § 1 kk z powodu śmierci sprawcy wypadku. Zaznaczono, że posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej z (...) S.A.

Powódka podała, że dnia 1 marca 2021 r. zgłosiła ona pozwanej roszczenie w kwocie 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę pozostającą w związku ze śmiercią męża. Wskazano, iż decyzją z dnia 11 marca 2021 r. pozwana odmówiła wypłaty zadośćuczynienia na rzecz powódki, powołując się na zawartą w dniu 29 lutego 2008 r. ugode.

Wskazano, że podstawą roszczeń powódki jest art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. Podkreślono, że między powódką a zmarłym panowały bardzo silne więzi emocjonalne. Zaznaczono, że życie powódki uległo całkowitej zmianie. Podkreślono również, że utrata współmałżonka wpłynęła negatywnie na jej stan emocjonalny. Ponadto podano, że ból po stracie męża potęgował fakt, iż do zdarzenia doszło w nagłych okolicznościach. Strata męża po dziś dzień wywołuje u powódki poczucie krzywdy i spowodowała zachwianie stabilizacji życiowej. W dalszej części powódka wskazała, że doświadczyła śmierci męża mając zaledwie 34 lata, a krzywda jakiej doznała na skutek tragicznego zdarzenia była znaczna. Zaznaczono również, że ugoda zawarta pomiędzy stronami z dnia 29 lutego 2021 r. dotyczyła wyłącznie odszkodowania przysługującego na podstawie art. 446 § 3 kc. Zdaniem powódki podniesiony w toku likwidacji szkody przez pozwaną zarzut powagi rzeczy ugodzonej jest bezzasadny.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o odrzucenie pozwu, a w przypadku braku uwzględnienia wniosku pozwanej o odrzucenie pozwu z uwagi na powagę rzeczy ugodzonej o oddalenie powództwa w całości. Nadto pozwana wniosła o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, pozwana wskazała, iż w dniu 29 lutego 2008 r. powódka zawarła z pozwaną ugode, na podstawie której pozwana wypłaciła na rzecz powódki i jej dwójki dzieci łączną kwotę w wysokości 70.000 zł, na którą składała się, m.in. kwota w wysokości 20.000 zł tytułem odszkodowania za znaczące pogorszenie się sytuacji życiowej powódki. Podano, że powódka w ugodzie oświadczyła, że wraz z wypłatą odszkodowania, wszelkie swoje roszczenia odszkodowawcze z tytułu przedmiotowej szkody wobec pozwanej oraz wszelkich osób, którym pozwana udziela ochrony ubezpieczeniowej w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC, zarówno obecne jak i mogące powstać w przyszłości, uznaje za zaspokojone w całości i nie będzie z tego tytułu podnosić roszczeń w przyszłości.

Kontynuując pozwana z ostrożności procesowej wskazała, że zgodnie z podstawą prawną wskazaną przez powódkę sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W ocenie pozwanej zasądzenie zadośćuczynienia nie jest obligatoryjne i automatyczne, a zależy od autonomicznego uznania sędziego po wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału dowodowego. Pozwana podkreśliła, iż biorąc pod uwagę przeciętną stopę życiową społeczeństwa oraz to, że zadośćuczynienie powinno być umiarkowane, żądana przez powódkę kwota zadośćuczynienia jest wygórowana. Wskazano, iż w pozwie brak jest informacji o jakiegokolwiek terapii czy korzystaniu z pomocy psychologa, co w ocenie pozwanej może wskazywać na to, że powódka miała wystarczające zasoby psychiczne i społeczne do poradzenia sobie ze stratą. Pozwana zaznaczyła, że upływ 15 lat od śmierci męża powódki skutkuje tym, że zarówno okoliczności śmierci, jak i jej skutki zostały znacząco złagodzone. Podano, że powódka może liczyć na wsparcie oraz pomoc ze strony pozostałych członków swojej najbliższej rodziny.

Pozwana opierając się na wcześniejszych ustaleniach Prokuratury Rejonowej w Gnieźnie wskazała, że zarówno kierujący pojazdem, jak i pasażer (mąż powódki) znajdowali się pod wpływem alkoholu. Podkreślono, iż podróżowanie z nietrzeźwym kierowcą jest samoistną podstawą do uznania przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody nawet na poziomie 25%. Zdaniem pozwanej ewentualna wypłata zadośćuczynienia powinna w odpowiednim stopniu uwzględniać ustalony wymiar przyczynienia się M. B. (2) do powstania lub zwiększenia szkody.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały stanowiska dotychczas zajęte w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 19 lipca 2006 r. w miejscowości N., gmina T. kierujący samochodem marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), na skutek nadmiernej prędkości nie opanował pojazdu, zjechał na lewą stronę jezdni, a następnie na prawe pobocze i uderzył w przydrożne drzewo. W wyniku zdarzenia kierujący pojazdem oraz pasażer i jednocześnie właściciel pojazdu – M. B. (2) – na skutek doznanych obrażeń ponieśli śmierć na miejscu zdarzenia. Kierujący samochodem D. K. posiadał we krwi 1,49 promila alkoholu, natomiast pasażer M. B. (2) – 2,19 promila alkoholu. Bezpośrednią przyczyną zgonu M. B. (2) był masywny krwotok wewnętrzny spowodowany pęknięciem serca i płuc.

/okoliczności bezsporne/ a nadto dowód: uzasadnienie postanowienia o umorzeniu śledztwa z dnia 29 września 2006 r. (k. 15-17 akt).

Posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej z (...) S.A.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 29 lutego 2008 r. strony zawarły ugodę, na podstawie której pozwana zobowiązała się wypłacić powódce i jej dzieciom łączną kwotę 70.000 zł. Na powyższą kwotę składały się następujące świadczenia:

1. 20.000 zł – odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powódki
2. 25.000 zł – odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej W. B.
3. 25.000 zł – odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej A. B. (§ 1 ust. 1 i 2 ugody).

W § 2 tejże ugody poszkodowani oświadczyli, że wraz z wypłatą odszkodowania, wszelkie roszczenia odszkodowawcze z tytułu szkody z dnia 19 lipca 2006 r., wobec pozwanej oraz wszelkich osób, którym pozwana udziela ochrony ubezpieczeniowej w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, zarówno obecne, jak i mogące powstać w przyszłości, uznają za zaspokojone w całości i nie będą z tego tytułu podnosić żadnych roszczeń w przyszłości.

dowód : ugoda z dnia 29 lutego 2008 r. (k. 29-30 akt).

Powódka w dniu 1 marca 2021 r. zgłosiła pozwanej roszczenie w kwocie 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę pozostającą w związku ze śmiercią męża.

Decyzją z dnia 11 marca 2021 r. pozwana odmówiła wypłaty zadośćuczynienia na rzecz powódki, powołując się na zawartą w dniu 29 lutego 2008 r. ugodę.

dowód : dokumenty (k. 18-21, 25-26 akt).

Małżeństwo powódki z M. B. (2) było zgodne. Spędzali ze sobą czas wolny, jeździli nad jezioro, grali w gry planszowe. Wychowywali wspólnie syna oraz córkę powódki z poprzedniego związku. Mąż powódki podjął pracę w Norwegii aby poprawić sytuację materialną rodziny. Zamierzali w przyszłości wybudować dom. Śmierć męża powódki była dla niej

tragedią. Skutki wypadku samochodowego spowodowały problemy zdrowotne jej syna. Powódka bała się o dzieci, że nie będzie w stanie zapewnić im poczucia bezpieczeństwa. Wszystko widziała w czarnych barwach. Cierpi na nerwicę lękową oraz na depresję. Od 6 lat przyjmuje leki psychotropowe. Po śmierci męża nie ułożyła sobie życia, poświęciła się dzieciom.

dowody : zeznania świadka S. Ł. (k. 180-181, 00;05;06-00;21;15); zeznania świadka A. O. (k. 181-181, 00;21;35-00;34;42)).

zeznania powódki (k 181-182 akt, 00;35;43- 01;09;05).

Powyżej przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dokumenty, zeznania świadków oraz powódki.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zebrane w sprawie, bowiem strony w żaden sposób nie kwestionowały ich wiarygodności i prawdziwości. Autentyczność zgromadzonych dokumentów nie budziła również wątpliwości Sądu.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków S. Ł. i A. O. na okoliczność wykazania więzi łączącej powódkę z mężem i oceny zdarzenia pod kątem zerwania tej więzi, jak również krzywdy, bólu i cierpienia jakich powódka doznała po śmierci męża. Sąd uznał w/w zeznania za wzajemnie się dopełniające i wiarygodne.

Za przydatne dla rozstrzygnięcia Sąd uznał zeznania powódki albowiem korespondowały one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

Sąd d zwa żył, co następuje:

Powódka domagała się w przedmiotowej sprawie zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kwoty 76.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę pozostającą w związku ze śmiercią męża – M. B. (2). Strona powodowa oparła swoje żądania na art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc. W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż żądana kwota uwzględnia wszystkie okoliczności sprawy ustalone w trakcie postępowania przygotowawczego. Na rozprawie 11 stycznia 2022 r. sprecyzowała, iż żądanie uwzględnia przyczynienie się zmarłego do wypadku w wysokości 25 %.

Na wstępie należy zauważyć, że istotne zmiany w regulacji art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c. wprowadzono ustawą z dnia 23 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. z 1996 r. Nr 114, poz. 542), która weszła w życie w dniu 28 grudnia 1996 r. Przepis art. 24 § 1 k.c. został zmodyfikowany w ten sposób, że dodano w nim stwierdzenie, że na zasadach przewidzianych w kodeksie poszkodowany, w związku z naruszeniem jego dobra osobistego, może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Uzyskał nowe brzmienie także przepis art. 448 k.c., w którym przewidziano wprost możliwość uzyskania przez pokrzywdzonego zadośćuczynienia pieniężnego w związku z doznaną krzywdą, spowodowaną naruszeniem dobra osobistego.

W odniesieniu do możliwości dochodzenia roszczenia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, zgodnie z którą sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

(por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lutego 2004 r., II CK 17/03, z 22 lipca 2004 r., II CK 479/03, niepubl.).

Z kolei dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało wątpliwości odnośnie relacji tego przepisu i art. 448 k.c. Wątpliwości te wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 października 2010 r., III CZP 76/10, w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił art. 448 k.c., jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenia kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to potwierdzone zostało w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10 oraz z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 521/10 (niepubl.).

Oceniając zgłoszone roszczenie, nie sposób podzielić argumentacji strony pozwanej, że w sprawie zachodzi powaga rzeczy ugodzonej w odniesieniu do roszczeń powódki objętych niniejszym pozwem.

Należy zauważyć, że wykładnia oświadczenia woli stron zawartego w ugodzie jest domeną stosowania przepisu prawa materialnego (art. 65 k.c.). Nie sposób przyjąć, że wskazana ugoda obejmowała roszczenia będące przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu. Zawarte w treści ugody porozumienie co do istniejącego między stronami stosunku prawnego ma charakter zgodnego oświadczenia woli, a więc czynności prawnej zmierzającej do wywołania skutków w dziedzinie prawa materialnego. Złożone w ugodzie oświadczenie o zaspokojeniu wszelkich wzajemnych zobowiązań nie obejmowało jednak zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego powódki w postaci więzi rodzinnej ze zmarłym mężem.

Wymaga podkreślenia, iż norma art. 446 § 4 k.c. weszła w życie 3 sierpnia 2008 r., dopiero po tej dacie zaczęło kształtować się przywołane wcześniej orzecznictwo pozwalające na zasądzenie świadczenia w postaci zadośćuczynienia w reżimie odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych za śmierć osoby bliskiej, jeśli nastąpiła ona przed wejściem w życie § 4 art. 446 k.c. Nie sposób zatem przyjąć, że w chwili zawarcia ugody powódka posiadała świadomość, że przysługują jej jakiegokolwiek inne roszczenia niż te, do których odnosiła się treść ugody.

Ponadto analiza treści ugody pozasądowej wskazuje wyraźnie, że roszczenie objęte zrzeczeniem dotyczyło wyłącznie odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej powódki i jej dzieci po śmierci M. B. (2), którego podstawę prawną stanowił przepis art. 446 § 3 k.c. Niewątpliwie jest to całkowicie inne roszczenie niż dochodzone obecnie roszczenie o zadośćuczynienie, albowiem dotyczy szkody majątkowej doznanej przez powódkę na skutek śmierci męża, a nie szkody niemajątkowej w postaci krzywdy związanej z naruszeniem dobra osobistego w postaci zerwania więzi rodzinnych powódki z M. B. (2).

Jednorazowe świadczenie pieniężne, przyznawane na podstawie art. 446 § 3 k.c., to swoiste odszkodowanie, które obejmuje nie tylko niekorzystne zmiany w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego, ale także zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które rzutują na ich sytuację materialną. Odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. nigdy jednak nie kompensowało samej krzywdy wywołanej poczuciem bólu i straty na skutek nagłego zerwania więzi rodzinnych. Nie sposób zatem zasadnie wywodzić, że w rozpatrywanej sprawie mamy do czynienia z powagą rzeczy ugodzonej odnośnie zasądzonego wyrokiem zadośćuczynienia pieniężnego, jak również poszukiwać podstaw dla ewentualnego obniżenia należnego powódce zadośćuczynienia ze względu na zawarcie wskazanej ugody pozasądowej.

Katalog dóbr osobistych określonych w art. 23 k.c. ma charakter otwarty, a orzecznictwo i doktryna ciągle odkrywają nowe postaci dóbr osobistych. Takim dobrem osobistym jest więź emocjonalna łącząca osoby bliskie, prawo do życia w związku małżeńskim, posiadania obojga rodziców czy życia w pełnej rodzinie. Trudno znaleźć argumenty sprzeciwiające się uznaniu powyższych za dobro osobiste człowieka, w tym więzi rodzinnych, które stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej.

Śmierć osoby bliskiej zwykle stanowi dla rodziny wielki wstrząs, a cierpienia psychiczne, jakie się z tym wiążą, mogą przybrać ogromny rozmiar, tym większy, im mocniejsza była w danym wypadku więź emocjonalna łącząca zmarłego z jego najbliższymi. Nie każdą jednak więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie. Wiąż rodzinna jest dobrem osobistym przez ten czas, gdy istnieje, jako dobro wypracowane

przez związane nią osoby. Zerwanie więzi rodzinnej, nie w sposób naturalny albo na podstawie decyzji osób w te relacje zaangażowanych, lecz w związku z czynem niedozwolonym osoby trzeciej, narusza to dobro osobiste i rodzi odpowiedzialność na podstawie art. 23 i 448 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2017 r., V CSK 609/16, niepubl.).

W przedmiotowej sprawie stan faktyczny był niesporny co do faktu zaistnienia wypadku. Sporną kwestią była natomiast zasada odpowiedzialności strony pozwanej z uwagi na stawianie przez pozwanego zarzutu powagi rzeczy ugodzonej oraz ustalenie zakresu doznanej przez powódkę krzywdy oraz określenie wysokości zadośćuczynienia z tego tytułu.

Powódka, jako najbliższy członek rodziny zmarłego, ma prawo domagać się od pozwanej z tego tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

W konkretnych okolicznościach niniejszej sprawy w ocenie Sądu doszło do naruszenia dobra osobistego powódki w postaci więzi emocjonalnej łączącej powódkę z jej zmarłym mężem M. B. (2). Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powódka była emocjonalnie związana z mężem, był on najbliższym jej człowiekiem, jej całe dotychczasowe życie związane było z jego obecnością. Zmarły troszczył się o swoją rodzinę, starał się jej zapewnić jak najlepsze warunki materialne. Powódka z mężem i dziećmi dzielili się obowiązkami, razem spędzali czas wolny. Nagłe i tragiczne zerwanie bliskich relacji rodzinnych pogrążyło powódkę w żalu i rozpacz. Stan zdrowia powódki uległ pogorszeniu, zaczęła chorować na depresję, miała napady paniki oraz lęku. Po śmierci męża nie związała się z żadnym innym mężczyzną. Wychowywała dzieci sama. Bała się, że nie zapewni im poczucia bezpieczeństwa, sama je także utraciła.

Zadośćuczynienie przyznawane na podstawie art. 448 k.c. kompensuje szkodę niemajątkową (krzywdę), której w związku ze śmiercią, spowodowaną wypadkiem komunikacyjnym, doznają osoby najbliższe zmarłego, na skutek naruszenia ich własnego dobra osobistego w postaci prawa do więzi rodzinnej. Zadośćuczynienie przyznane z tego tytułu ma wyrównywać cierpienia spowodowane przedwczesną utratą członka rodziny, skutkującą naruszeniem chronionej prawem więzi rodzinnej i prawa do życia w rodzinie, jako dobra osobistego.

Wysokość zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych wskutek śmierci osoby bliskiej winna być uzależniona przede wszystkim od indywidualnej oceny sytuacji, jaka panowała w rodzinie przez śmiercią osoby bliskiej i jakiej można by się spodziewać, gdyby do tej śmierci nie doszło. Za wiodące należy również uznać takie okoliczności jak to, czy osoby uprawnione pozostawały w najbliższym kręgu rodzinnym, czyli pozostawały we wspólnym gospodarstwie domowym i w konsekwencji w bezpośrednim uzależnieniu w sprawach życia codziennego, czy uprawnionym jest dziecko, które bezpowrotnie utraciło prawo do wychowania się w pełnej rodzinie, czy doszło do całkowitego osamotnienia osoby uprawnionej, osłabienia możliwości życiowych i potrzeb osoby uprawnionej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 marca 2014 r., sygn. akt I ACa 1180/13, niepubl.).

Z uwagi na niemajątkowy charakter krzywdy nie jest możliwe jej określenie w pieniądzu, w powszechnym odczuciu żadna kwota pieniężna nie jest w stanie zadośćuczynić utracie kogoś kochanego, bliskiego. Jednak z reguły wysokość zadośćuczynienia powinna odpowiadać wielkości ustalonej krzywdy, ponieważ w przybliżeniu świadczenie stanowić ma ekwiwalent utraconych dóbr. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntował się, aprobowany przez piśmiennictwo pogląd, że wysokość zadośćuczynienia musi być rozważana indywidualnie i przedstawiać dla poszkodowanego odczuwalną wartość ekonomiczną adekwatną do warunków rynkowych. Ustawodawca nie sprecyzował w nim jednak konkretnych mierników czy zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając tę kwestię swobodnemu uznaniu sędziowskiemu.

Kryteriami oceny rozmiarów krzywdy w związku ze śmiercią osoby bliskiej mogą być: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez zmarłego, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej akceptowania, wiek i sytuacja rodzinna pokrzywdzonego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10

maja 2012 r., IV CSK 416/11, LEX nr 1212823). Ponadto zadośćuczynienie zasądzone w związku ze śmiercią osoby bliskiej ma kompensować nie tylko doznany ból spowodowany śmiercią tej osoby, ale też przedwczesną utratę członka rodziny, która zawsze będzie nieodwracalna w skutkach.

Oczywistym jest, że powódka głęboko przeżyła nagłą śmierć męża, w chwili jego zgonu miała zaledwie 34 lata, jej całe dotychczasowe życie związane było z obecnością męża. Wszystkie plany powódki na życie wiązały się z jego obecnością, wszystkie one po jego śmierci nie zrealizowały się. Powódka pozbawiona była wsparcia najbliższej osoby we wszystkich decyzjach życiowych także tych dotyczących dnia codziennego, nie zrealizowała marzenia o budowie domu. Straciła poczucie bezpieczeństwa. Poświęciła się dzieciom. Nie związała się po śmierci męża z żadnym innym mężczyzną. Strata jakiej doznała spowodowała u niej niewątpliwie duży ból, bowiem zgon nastąpił w sposób nieoczekiwany, nagły.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że przyznanie powódce kwoty 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia nie jest wygórowane, ale adekwatne do okoliczności niniejszej sprawy, kwota ta we właściwym stopniu uwzględnia zakres doznanej przez powódkę krzywdy, posiada zarazem odczuwalną wartość ekonomiczną.

W niniejszej sprawie należało uwzględnić także przyczynienie się zmarłego do szkody. Niewątpliwie zmarły M. B. (2) spożywał wcześniej alkohol, podróżował z nietrzeźwym kierowcą a stan nietrzeźwości kierowcy pozostawał w związku z wypadkiem. Podróżowanie z nietrzeźwym kierowcą jest niewątpliwie samoistną przesłanką do uznania takiego przyczynienia co najmniej w wysokości 25 % (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11 grudnia 2012, IACa 1006/12).

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd na podstawie przepisu art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 75.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt 1 wyroku).

W punkcie 2. wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. a contrario.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W związku z tym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, na które złożyły się: 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (pkt 3 wyroku).

W oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Bydgoszczy kwotę 3.750 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt 4 wyroku).

SSO Ewa Gatz-Rubelowska